

travelbook

Bolonia i Emilia-Romania

Bezdroża

ERGO
HESTIA

SPIS TREŚCI

Tekst: Beata i Paweł Pomykałscy

Redaktor prowadzący: Paweł Sondej

Redakcja i aktualizacja: Anna Dziadkowiec

Projekt graficzny: Sabina Suchy

Skład: Katarzyna Radkowiak

Zdjęcia: stock.adobe.com, shutterstock.com

Źródło pochodzenia danych kartograficznych: OpenStreetMap.org

Okladka: materiały graficzne zostały wykorzystane za zgodą stock.adobe.com

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: bezdroza@bezdroza.pl

www: bezdroza.pl (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

bezdroza.pl/user/opinie/bebot4

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN: 978-83-289-1921-1

Copyright © Helion S.A., 2025

■ ATRAKCJE BOLONII 6

■ INFORMACJE

KRAJOZNAWCZE 15

Charakterystyka geograficzna ..16

Region i jego mieszkańcy 20

Gospodarka21

Dzieje Bolonii 22

Miejsce w kulturze 28

Kuchnia 32

■ BOLONIA 37

Piazza Maggiore..... 39

Bazylika San Petronio 42

Palazzo d'Accursio

o Comunale..... 44

Palazzo dell'Archiginnasio..... 46

Sanktuarium

Santa Maria della Vita 47

Il Quadrilatero 47

Uniwersytet Boloński..... 48

Bazylika San Domenico 50

Bazylika San Paolo Maggiore ..51

Bazylika San Francesco..... 52

Katedra San Pietro 53

Museo Civico Medievale..... 54

Pozostałości po kanałach 55

Chiesa di San Martino 56

Due Torri 56

Bazylika San Giacomo

Maggiore 58

Uniwersytet Boloński..... 59

Pinakoteka 60

Bazylika Santo Stefano.....61

Palazzo Sanguinetti 62

Chiesa Santa Maria dei Servi62

Cimitero Militare Polacco 64

Sanktuarium Madonna

di San Luca 64

Klasztor Kartuzów..... 66

Museo Ducati 66

■ EMILIA-ROMANIA..... 67

Modena..... 68

Enzo i jego stajnia 78

Reggio nell'Emilia..... 82

Parma..... 86

Busseto..... 95

Fontanellato 97

Piacenza..... 98

Imola..... 101

Faenza 103

Forlì 106

Cesena 109

Emilia-Romania dla dzieci 112

Ferrara 114

Rawenna..... 121

Comacchio 131

Rimini 134

San Marino 139

Wycieczka w góry 142

■ INFORMACJE

PRAKTYCZNE 145

Przed wyjazdem 146

Dojazd 147

Na miejscu 148

Informator A–Z 151

Kup książkę

Poleć książkę

Oceń książkę

Księgarnia
internetowa

Lubię to!
Nasza społeczność

ATRAKCJE

Bolonii

Piazza Maggiore w Bolonii

Stolica Emilii-Romanii może się poszczycić jednym z najpiękniejszych miejskich placów w całym regionie. Szczelnie wypełniają go romańsko-gotyckie, imponujące rozmiarem budowle. Kwitnie tu życie kulturalne mieszkańców miasta.

➡ Zob. s. 39

Bazylika San Petronio w Bolonii

Największy kościół Emilii-Romanii. Jego ogrom wręcz rzuca na kolana, zwłaszcza gdy się jest wewnątrz świątyni. Choć fasada bazyliki nigdy nie została ukończona, to i tak stanowi wyjątkowe dzieło sztuki. W środku warto zwrócić uwagę na wyjątkowy instrument astronomiczny – kalendarz słoneczny Cassiniego.

➡ Zob. s. 42

Dwie Wieże w Bolonii

To z pewnością najpopularniejsze zabytki Bolonii, a zarazem jej symbole. W średniowieczu miasto szczyliło się ponad setką strzelistych wież, będących swego rodzaju manifestacją założeń miasta. Większość z nich już nie istnieje. Zachowane dwie najslawniejsze wieże mierzą 48 m i prawie 100 m!

➡ Zob. s. 56

Bazylika Santo Stefano w Bolonii

To niezwykle i absolutnie wyjątkowe dzieło architektury wczesnochrześcijańskiej, romańskiej i gotyckiej, składające się z połączonych ze sobą pięciu świątyń, spośród których najstarsza datowana jest na V w. Wnętrze obiektu jest wprost zniewalające!

➔ Zob. s. 61

Muzeum i fabryka Ducati w Bolonii

W zagłębiu motoryzacyjnym nie może oczywiście zabraknąć także atrakcji dla fanów jednośladów. Marka założona w 1926 r. przez Antonia Ducatiego i jego trzech synów od dekad cieszy się niesłabnącym powodzeniem i najprawdziwszym prestiżem. Jej miłośnicy mogą tu zobaczyć najlepsze motocykle!

➔ Zob. s. 66

Kup książkę

Muzeum Enza Ferrariego w Modenie

To muzeum poświęcone głównie życiu genialnego przedsiębiorcy; jego częścią są dom i warsztat, który należał do ojca Enza. Pokazano tu największe osiągnięcia marki Ferrari w produkcji samochodów osobowych. Ciekawostką jest pokaz kompilacji filmów, w których samochody Ferrari odegrały istotną rolę.

➔ Zob. s. 78

Piazza Grande w Modenie

Cudowny plac, przy którym skupiły się siedziby władz miejskich i kościelnych bogatego, średniowiecznego miasta. Katedra Santa Maria Assunta in Cielo to prawdziwe arcydzieło sztuki romańskiej, zachwycające w szczególności wyrafinowanymi detalami architektonicznymi.

➔ Zob. s. 68

Poleć książkę

Katedra Santa Maria Assunta w Parmie

To z pewnością jedna z najpiękniejszych świątyń w całym regionie. Zachwycą nie tylko wspaniałą fasadą, ale też fantastycznymi freskami zdobiącymi kopułę oraz ściany. Część z nich stworzył sam Correggio, jeden z najwybredniejszych malarzy doby dojrzałego renesansu.

➔ Zob. s. 70

Piazza del Popolo i Piazza della Libertà w Faenzy

Centrum miasta tworzą dwa wydłużone place. Pierwszy z nich zachwycą niepowtarzalną zabudową dwóch pierzei, które na pierwszy rzut oka stanowią swoje lustrzane odbicie. Przy drugim placu wznosi się miejscowa katedra z nieukończoną fasadą, co było częste w tych stronach.

➔ Zob. s. 103

Biblioteca Malatestiana w Ciesenie

Miejsce, które musi odwiedzić każdy bibliofil. To oryginalna biblioteka łańcuchowa, założona w 1452 r. przez Domenicę Malatestę. Wszystko jest tu autentyczne: ławy, książki, łańcuchy, a nawet napisy wyryte przez studentów sprzed wieków, dziś traktowane jako zabytek.

➔ Zob. s. 111

Castello Estense i stare miasto w Ferrarze

Niezwykły, monumentalny zamek rodu d'Este wznosi się w samym centrum miasta, od którego odgródzony jest fosą, a wzdłuż katedry San Giorgio Martire nie sposób przejść obojętnie. Całe stare miasto zachwycą harmonijną atmosferą architektury typowej dla epoki odrodzenia.

➔ Zob. s. 117

Kup książkę

Poleć książkę

■ Wnętrze bazyliki San Domenico

Bazylika San Domenico

Położona na południe od Piazza Maggiore bazylika św. Dominika to jedna z najważniejszych świątyń Bolonii, będąca miejscem spoczynku założyciela zakonu dominikanów. Romańska fasada świątyni powstała w 1240 r. i po licznych przebudowach na początku XX w. przywrócono jej pierwotny wygląd.

W 1313 r. powstała romańsko-gotycka dzwonnica, a większość kaplic bocznych dobudowano w XV w. W latach 1728–32 dzięki finansowemu wsparciu papieża Benedykta XIII, wywodzącego się z zakonu dominikanów, wewnątrz zostało całkowicie odnowione w stylu barokowym przez architekta Carla Francesco Dottiego.

We wnętrzu znajduje się kilkanaście przepięknych, bogato zdobionych kaplic, spośród których na największą uwagę zasługuje kaplica św. Dominika z niezwykłym

relikwiarzem **Arca di San Domenico**, dziełem stworzonym przez kilku rzeźbiarzy, m.in. Michała Anioła. Wspaniały jest również drewniany chór, wykonany w latach 1528–51 przez mnicha Dominika z Bergamo.

W bazylice św. Dominika znajduje się kaplica św. Jacka Odrowąża, pierwszego polskiego dominikanina, który swój habit odebrał w Rzymie z rąk samego św. Dominika. W świątyni tej został pochowany znamienity Marcin Polak (zmarł w 1278 r.), również dominikanin, kronikarz i spowiednik kilku papieży.

Przy kościele działa niewielkie muzeum z kolekcją przedmiotów liturgicznych i sztuki sakralnej.

Basilica di San Domenico
<https://www.museionline.info/bologna-musei-e-monumenti/basilica-di-san-domenico-bologna>

WIELKI ŚWIĘTY W BOLONII

Dominik Guzmán, a właściwie Domingo de Guzmán Garcés, urodził się ok. 1170 r. w hiszpańskiej miejscowości Caleruega. Po ukończeniu studiów teologicznych w wieku 25 lat przyjął święcenia kapłańskie. W 1216 r., zmęczony zarówno szerzącymi się w całym chrześcijańskim świecie herezjami, jak i klerem żyjącym ponad stan, założył Zakon Kaznodziejów, czyli dominikanów.

Do Bolonii przybył w 1218 r. i, będąc pod ogromnym wrażeniem dokonów tutejszego uniwersytetu, właśnie tu założył klasztor. Mnisi najpierw zaadaptowali niewielki kościółek poza miastem, ale gdy okazał się on za mały, przenieśli się do kościoła św. Mikołaja, gdzie po śmierci św. Dominika złożono jego ciało (św. Dominik zmarł zaledwie pięć lat po założeniu zakonu, 6 sierpnia 1221 r. w Bolonii, która stała się miejscem jego szczególnego kultu). Wkrótce i ta świątynia okazała się niewystarczających rozmiarów, dlatego zakonnicy wykupili sąsiednie działki i ją rozbudowali, czyniąc z niej wzór dla kościołów dominikańskich w całej Europie. 17 października 1251 r. świątynię, która przetrwała do dziś, konsekrował papież Innocenty IV.

Bazylika San Paolo Maggiore

Przy Via de'Carbonesi 18 wznosi się bazylika św. Pawła, zwana także San Paolo Decollato, z piękną barokową fasadą. Świątynia została wybudowana na początku XVII w. dla Zgromadzenia Księży św. Pawła, nazywanych barnabitami. Ma ona ceglano-kamienną fasadę wykończoną w latach 1634–36 przez Ercole

Fichiego. We wnętrzu warto zwrócić uwagę na wspaniały barokowy ołtarz główny z lat 1643–50, z marmurową rzeźbą z 1634 r. autorstwa Alessandra Algardi'ego, przedstawiającą męczeńską śmierć św. Pawła Apostoła. Wiele wartościowych dzieł sztuki znajduje się również w kaplicach bocznych.

■ Bazylika San Paolo Maggiore

Bazylika San Francesco

Na zachód od Piazza Maggiore znajduje się Piazza Malpighi, zdominowany przez prezbiterium monumentalnej bazyliki św. Franciszka. Świątynia pochodząca z 1. poł. XIII w. jest jednym z najpiękniejszych przykładów gotyku w Bolonii.

Kościół powstał na mocy decyzji papieża z myślą o członkach zgromadzenia franciszkanów, założonego w 1209 r. Budowla stanęła na ruinach dawnych rzymskich budowli i została konsekrowana w 1251 r. Reprezentuje ona wszystkie cechy typowe dla stylów romańskiego, gotyckiego oraz wczesnego renesansu. Wyższa wieża świątyni powstała w XV w., natomiast niższa – dwa wieki wcześniej, ok. 1260 r. Wyjątkowo

piękne jest poligonalnie zakończone prezbiterium z ośmioma promieniście rozłożonymi łukami przyporowymi.

Po przeciwnej stronie Piazza Malpighi, na przedłużeniu osi prezbiterium kościoła Franciszkanów, stoi wciśnięta pomiędzy nowsze budynki **Porta Nuova** – średnio-wieczna brama miejska. Jeśli przejdziemy przez bramę i będziemy się kierować Via Porta Nova na wschód, to po skróceniu w pierwszą przecznicę trafimy na Via de' Gombruti, gdzie pod nr. 9 znajduje się **synagoga** należąca do bolońskiej gminy żydowskiej. Została ona zbudowana w 1928 r., a w 1954 r. odnowiono ją po zniszczeniach z czasów II wojny światowej.

■ Panorama miasta z katedrą San Pietro

Katedra San Pietro

Z Piazza del Nettuno na północ prowadzi Via dell'Indipendenza, będąca dalej jedną z głównych handlowych ulic Bolonii. Niemal na samym jej początku znajduje się bolońska katedra św. Piotra, wciśnięta w zabudowę. Cechuje się nieco przyciężkawą barokową fasadą, której nie można w pełni podziwiać, ponieważ wychodzi na wąską ulicę.

Pierwsza bolońska siedziba biskupa została wzniesiona już w 1028 r. Zniszczył ją jednak pożar w 1141 r. Wkrótce ją odbudowano, według nieco innego planu, i poświęcono w 1184 r. Pod koniec XIV w. dobudowano charakterystyczny portyk. W roku 1575 rozpoczęto gruntowną przebudowę wnętrza świątyni, co doprowadziło do zawalenia się sklepienia i kościół trzeba było zbudować w zasadzie od podstaw. Prace ruszyły w 1605 r. W latach 1743–54 świątynia zyskała barokową fasadę autorstwa Alfonsa Torreggiani.

Katedralna 70-metrowa dzwonnica jest drugą co do wysokości wieżą w mieście. Skrywa kilka dzwonów, które łącznie ważą 6,5 t, a najcięższy z nich aż 3,3 t. Z wieży roztacza się piękny widok na miasto.

W trójnawowym wnętrzu można podziwiać cenne obrazy, w tym m.in. XVI- i XVII-wieczne prace autorstwa Prospera Fontany, Ludovica Carracci i Alfonsa Lombardiego. Warto zwrócić uwagę na unikatowe dzieło w drewnie tego ostatniego – *Oplakiwanie Chrystusa Ukrzyżowanego*. Na końcu lewej nawy znajdują się drzwi wiodące do katedralnego skarbcza. Można w nim zobaczyć wspaniałe naczynia liturgiczne, złożone ornaty, pastorały, ołtarze, rzeźby i inne dzieła sakralnego rzemiosła artystycznego.

Przy Via Albabella 4, za prezbiterium katedry, znajduje się majestatyczny **Palazzo Arcivescovile**, czyli pałac arcybiskupi. Jest to obiekt barokowy, jednak Bologna do rangi diecezji została podniesiona już w III w. Dziewięć jej pierwszych biskupów zostało kanonizowanych, natomiast aż sześciu zostało wybranych na papieży! Byli to: Innocenty VII (1404), Mikołaj V (1447), Juliusz II (1503), Grzegorz XV (1621) i Benedykt XIV (1740) i Benedykt XV (1914).

i Cattedrale di San Pietro
<https://www.museionline.info/bologna-musei-e-monumenti/cattedrale-di-san-pietro-bologna>

Kup książkę

Poleć książkę

Museo Ferrari

MARANELLO

Enzo i jego stajnia

W 1898 r. w Modenie przyszedł na świat Enzo Ferrari, jedna z największych postaci w historii motoryzacji. Jego ojciec prowadził sklep z narzędziami oraz przydomowy warsztat, dlatego chłopiec od najmłodszych lat uczył się podstaw mechaniki. Ambicją ojca było wykształcić syna na inżyniera i przekazać mu rodzinną firmę. Te aspiracje nie do końca jednak pokrywały się z marzeniami młodego chłopaka, który chciał zostać kierowcą wyścigowym.

Wszystkie plany pokrzyżowała nagle i przedwczesna śmierć ojca w 1916 r., która zmusiła Enza do poszukania dochodowego zajęcia. Wkrótce znalazł zatrudnienie w bolońskim warsztacie zajmującym się naprawą sprzętu wojakowego. Zdobył niezbędne umiejętności i nawiązał znajomości, dzięki którym w 1919 r. został kierowcą testowym w Państwowej Fabryce Konstrukcji Mechanicznych, a już w następnym roku w mediolańskim zespole Alf Romeo, któremu pozostał wierny przez kolejne dwie dekady.

W latach 40. Enzo stwierdził jednak, że czas na powrót w rodzinne strony i założył własny interes motoryzacyjny. Z marzeń o własnej marce samochodów sportowych powstało Ferrari Auto Avio Costruzioni, które w 1943 r. zostało zarejestrowane w Maranello pod Modeną. Po wojnie Enzo skrócił nazwę marki tylko do swojego nazwiska. Dokładnie 11 maja 1947 r. w wyścigu samochodowym debiutowało jego Ferrari 125 S, które na kilku imprezach sportowych odniosło spore sukcesy. W 1950 r. Scuderia Ferrari (wł. *scuderia* to „stajnia”) została wprowadzona do wyścigu Formuły 1.

Kup książkę

Poleć książkę

Przyjmuje się, że auta marki Ferrari wygrały ok. 5 tys. różnych zawodów, choć właśnie Formułę 1 Enzo darzył największą miłością i głównie jej podporządkował własną działalność. Swoich klientów często nazywał „bogатыmi idiotami”, ale to właśnie dzięki nim mógł oddać się swojej największej pasji. Kierowcy zespołu Ferrari aż 15 razy zdobyli tytuł mistrza świata Formuły 1, a największa gwiazda Michael Schumacher jako reprezentant Ferrari zdobył pięć ze swoich siedmiu pucharów. Konstruktorzy pracujący dla tej włoskiej marki aż 16 razy zdobyli tytuł mistrzów, co jest absolutnym rekordem.

Enzo zmarł w 1988 r., a dziś dziedzictwo marki można obejrzeć w dwóch muzeach. Pierwsze to Museo Enzo Ferrari, które znajduje się w Modenie. Tematem przewodnim ekspozycji są założyciel marki oraz samochody osobowe, pięknie wyeksponowane w ogromnej sali. W sąsiednim budynku można natomiast przyjrzeć się bliżej silnikom i podzespołom. Drugie to Museo Ferrari w miejscowości Maranello, która leży 20 km na południe od Modeny i właściwie w całości podporządkowana jest produkcji samochodów. W tej placówce nacisk bardziej położony jest na sportową działalność Ferrari. Można tu obejrzeć samochody wyścigowe, a także bolidy Formuły 1.

Museo Enzo Ferrari
www.ferrari.com/en-EN/museums
Museo Ferrari
www.ferrari.com/en-EN/museums

Kup książkę

Poleć książkę

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Bolonia i Emilia-Romania

Emilia-Romania, położona między Morzem Adriatyckim a Apeninami, to region bardzo zróżnicowany. Na żyznej Nizinie Padańskiej leżą historyczne miasta pamiętające Etrusków i czasy Cesarstwa Rzymskiego – wśród nich Bolonia ze średniowieczną zabudową i najstarszym uniwersytetem w Europie, pełna renesansowych budowli Ferrara czy też Ravenna, słynąca z wczesnochrześcijańskich mozaik. Nadmorskie plaże zachęcają do wypoczynku i kąpieli, z kolei w Apeninach jest wiele szlaków dla miłośników pieszych wędrówek.

Średniowieczne **miasta**

Plaże i kurorty nad Adriatykiem

Krajobrazy i **przyroda Apeninów**

Majolika i samochody wyścigowe

Znakomita **kuchnia regionalna**

ebook dostępny na:
ebookpoint

ISBN 978-83-289-1921-1

9

788328 919211

Cena: 37,00 zł

Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
• <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdroza.pl/newletter>

Księgarnia internetowa:
bezdroza.pl

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA
Helion